

Тоня Трайкова

ПРАШНИТЕ КОНТУРИ НА СВЕТЛИНАТА

ТОНЯ ТРАЙКОВА
ПРАШНИТЕ КОНТУРИ НА
СВЕТЛИНАТА

chitanka.info

У ДОМА

*Всяка стъпка е писък на мрака и знак, че се връщам
към светлика на детството — малка утеха в
тъмната,
и един розов храст ми напомня, че тук си е същото
в запустялата къща, при своите, с вечния вятър.
Избуява на воля тревата и никой не идва
да постегне сломенния зид, натежалата стряха.
Колко искам да бдите над мен, мои ангели свидни,
да сме заедно тук, у дома, както някога бяхме.
Остаряваха дните, полека ръждясваха бравите,
само борът отсреща порасна високо нагоре.
Вместо хора — стени ме посрещат и нещо остава
неизказано, сякаш било е таено за хората.
Става страшно сега да се взирам навътре до
нищото,
да намирам самотния смисъл на няколко стиха.
Ала те са ми светла опора, изпратена свише,
за да бъде в началото словото, в тъмното, в
тихото.*

РЕКАТА

*След последната буря помръкна реката
и заля посивелите камъни.
Те притихнаха сякаш са стари познати
с тая ледена малка измамница.
Тя край техните темета ловко изнизва се,
щом игриво отгоре се спусне.
Откъде — те не знаят. Закотвени в ниското
са изгубили всякакъв устрем.
Но когато се вие в спокойните кътчета
и в поройните дни тя им носи
онова, за което са жадни и бръчките
се заглаждат, щом тя ги докосне.
А загуби ли своята сила реката
и лениво се спре да отдъхне,
те стоят на колене в пръстта цяло лято
и се молят дано не пресъхва.*

ЕТЮД С МУЗА

*Отшумя и последния влак и на малката гара
аз останах да тъпча снега и да мисля
за различни неща. А димът, суетнята и парите
се разсейваха в хладния въздух и някак потискаха.
Сякаш някой от влака забравил бе своята муза,
грациозна и дребна, загърната в кожи персона.
Тя пристъпи нататък, подобна на бяла илюзия,
и преди да изчезне, я чух да врещи по перона.
А стрелочникът свърна към душната тясна чакалня
в светлината, която навън се цедеше дремливо,
и остави големи следи в коловоза разкалян
като тъмни неясни стремежи, които застиват.
Не разбирах големия свят, но тогава до болка
го усетих с това, че е нощ и че беше валяло.
Беше в мен като мъж, като някой, на който се моля,
и се сляхме в едно необятно и истинско цяло.*

ПЕПЕРУДА

*Годините на шеметни надежди
са смешни с избледнялата си прелест,
когато за живота си проглеждам,
изгубила последната си смелост.
Сега наподобявам пеперуда,
която съхне в някакъв хербарий,
скованите криле като по чудо
потрепват и неволно се разтварят.
Карфицата докрай се е забола,
главата ѝ блести — безлично кръгла.
Не мога вече никого излъга:
конвулсията имитира полет.*

ПАРАПЕТ

*Градът е уютен и страшен в нощта под балкона,
когато така неусетно и властно натам ме привлича,
към острия връх на брезата и белите клони
и ранната пролет, напъпила в тях истерично.
Как искам със светлите точки и с мрака да слея
онази начупена моя крилата душа и да чувствам,
дори и когато викът ми съвсем занемее,
вкуса на летеене след краткия миг на безумство.
Един парапет ме възпира, от хладно желязо,
прояден тук-там от ръждата, напрашен, невзрачен,
от дъжд набразден и от стъпки на птици белязан...
Но как се прекрачва, кажете ми как се прекрачва.*

В ЖЕЛЕЗНИЦЕ...

*В Железнице рано се стъмва и стъпките чаткат
по празните улици с мирис на есенен дим.
Часовникът бие от кулата, сякаш очаква
дъждът досаден за малко да спре да ръми.
И къщите хвърлят по пътя изострени сенки,
със строгите покриви зорко над времето бдят,
навярно във всяка от тях се таи напластена
отдавнашна мъдрост и всяка е някакъв път.
В градинката улична лампа спокойно сияе,
високо сред мрежа от клони блести ореол
и „Аве Мария“ във въздуха звънко извайват
дъждовните капки, а колко е тъмно надолу.
Зад ъгъла бавно и тежко изплува от мрака
барокова черква и с каменно тих силует
загатва за нещо, настойчиво тегли нататък,
където се чува дори как тревата расте.
Там високо е просто и всяка вина е простена.
Самотните статуи пазят покоя от век.
И някоя вечер в дъжда, ако някой простене,
то той ще е само човек, жив човек.*

АНФАС

*Безпощадно е огледалото,
в него всичко е толкова истинско.
Лицето е някак вяло,
клепачите — натежали от мисли.
Боязлива бръчица край очите,
в зениците — притаена страст
и тоя вечно озадачен израз
аз ли съм, или не съм аз.
Но какво ли съм аз, болка и страх,
на челото изпъкнала вена.
Всеки миг е изкупен грях,
всеки миг ме променя...
Може би утре ще се смиря
и безропотно ще си замина,
но сега ми е ясно до смърт —
все още съм напълно невинна.*

ТАНЦ

*Как ме гледаше тоя мъж непознат
и с езически длани ме водеше в танца.
Аз ли бях или някоя древна жена,
или нещо, което за мене е тайна.
Преболявах петното на мъртвия кон,
който още лежеше изпружен в тревите
и изживях мига като стръмен каньон
към подслона на мъдър лечител.
Всичко сторено сякаш остана назад,
той от своята сила ми даде
и в гръдта на стаения, скрития глад
се превърна в една тиха радост.
И когато усетих покоя, разбрах:
с всяка стъпка ме беше намирал,
тези късчета глина, потънали в прах,
и отломки от мен бе събирал.
Той отново ме беше създал, на шега,
как мълчеше — още го чувам.
Няма време — така ми се струва сега,
с непознатия още танцувам.*

УТРО

*Още няколко дни и ще бъдем мъртви.
Ти за мен,
аз за теб
и любовта ни —
за това утро, което ѝ беше първо
след нощта на огромните разстояния.
Не бъди тъжна, любов,
светлината
още играе в ъглите на устните.
Ние двамата знаем какво е нататък.
Може би в някой друг живот...
А сега да закусваме...*

ТИ, КОЙТО...

*Ти, който между живите не скиташ
със странности и старческа осанка,
бъди на слабостта ми покровител,
душата ми пази, пази от рани.
Хлебарка от стиха ти се изплъзна
и заситни по бялото на листа.
Ужасно е, че като нея бързам
да надхитря смъртта, да търся изход...
Но нямам власт дори и в зрелостта си
да се спася от тая женска лудост.
Ще трябва някой друг да я откъсне
от мен гърди в гърди и устни в устни.*

ПРИЗРАЦИ

*В порутения замък на нощта
изпосталели призраци витаят.
И колко неизказани неща
дъждът отмива, без да ги узная.
Извива глас в капчуците страха
и бавно се отцежда по стъклата.
Забравих що е смях и мен смеха
ме подминава като непозната.
Така по тоя свят унило кретам,
понесла прокълнатата си дреха,
аз — капка от дъжда или монета
за просяка. За някого утеха.
Кому ли съм притрябвала. С живота
се разплатих край мократа апсида.
На дневни призраци дължах за злото.
А нощните — те скоро ще си идат.*

РАЗСЪМВАНЕ

*В саркофази, ковчези, руини и урни,
пантеони и гробове стене
светлината и в нейните прашни контури
оживяват отминали сенки.
Тя трепти върху гладката морска повърхност
на спокойния залив, където
един малък делфин, от вълните изхвърлен,
се поклаща с корем към небето.
На таванчето беден и болен художник
все така неподвижно се взира
в една точка в стената и още не може
да повярва, че бавно умира.
Светлината той тихо в душата си носи
и в живота си бил ѝ е верен,
над челото замислено сребърен косъм
откроява се в кичура черен.
С яснота, за която не е предполагал,
той усеща сега, че се съмва
и в очите му тая предателска влага
е навярно от виране в тъмното.
И над амфори, фрески, витражи, колони,
катедрали, платна, обелиски
ненатраплив отблясък тъмната прогонва
и денят над света се разискря.*

ГЛИНА

Притихна бавно уличната глъчка,
не помня вече колко време мина,
но още продължавах да се мъча
в едно ателие над буца глина.
Посвикнах с непривичния ѝ допир,
докоснах се до същества мъгляви,
а глината бе гъвкава и топла
и постепенно взе да оживява.
В оскъдната вечерна светлина
като в светилище на древно племе
се очерта извивка на жена,
приведена от непосилно бреме.
Лицето ѝ се сля с дрезгавината,
обятието нежно се заобли
към скута. Там натегнало в съня си
детето бе убежище за обич.
Седеше тя направо върху пода,
а и къде ли можеше да иде,
главата ѝ, застинала и горда,
напомняше на първобитен идол.
Тя бдеше неподвижно, бе готова
отгоре ѝ да се стовари храма.
За да се види нейната суровост
не беше нужна култовата лампа.
И като тайнствен обред чак до тъмно
останах край готовата творба.
На тръгване грижливо я загърнах,
замислена за своята съдба.

ТОЗИ ТЕАТЪР...

*Този театър не беше с балкони и ложи,
с фрески на ангели, с тежки кресла кадифени.
Бе под открито небе и на бриза изложен
откъм морето безкрайно зад лятната сцена.
С ясните линии, с простите голи скамейки,
сякаш е кораб, забравил да вдигне платната,
будеше вече заспалите сенки на кея,
беше театър, за който си даваш душата.
Свиреше джаз и луната се вдигна високо,
нейната маска се хвана в рибарските мрежи,
а суетнята растеше в различни посоки,
без да докосва пианото, тъмно от нежност.
Там, на последния ред, малко чужда на всичко,
търсех неясната близост на нещо от мрака,
чувствах лъча на прожектора как ме привлича,
но неусетно попадах в един друг спектакъл.
Просто седях, покорена от морския вятър,
гледах в небето как облакът бавно чертае
фрески на ангели с леки криле и позлата,
чаках да дойде при мене душа от безкрая.*

ГОСТ

*Той стъпва безшумно в съня ми и някъде сяда
с притулен под веждите поглед и дълго седи
и знам, че не е само сън и не е само сянка,
защото наяве от него остават следи.
Той, крясък на гларус и мирис на диви простори,
почтително сяда и гледа незнайно къде,
той страда за своята младост, но толкова горд е,
че с нищо и никога няма да се издаде.
И щом силуетът му тъмен с нощта се изгуби
и дрезгаво утрото светне, пробожда ме жал.
Та той е руина, защо ми е толкова хубаво...
Дано е за малко, дано, дано е за малко.*

СВЕТЪТ И АЗ...

*Светът и аз не бяхме много близки
и дълго се преструвах, че нехая,
ала усещах как ме е притиснал,
дори когато се заключвах в стаята.
Проникваше тогава през пролуките,
прокрадваше се откъдето свари
и като влага в мене се просмукваше,
превземаше ме алчно като старост.
С набръчканите си лица мечтите ми
разбягваха се, без да ме дочакат
и чувствата ми, още неизпитани,
пищяха като прилепи в сумрака.
Защо сред тоя странен свят не смогнах,
наместо неизменно да присъствам
на цялото умиране убого,
да се порадвам на едно възкръсване?!*

КРИЗА

Безсмислицата става по-коварна
от пряспата, която те приспива.
Каква ли зима ще ни се стовари
и как ли времето ще ни убива.
Отдавна спряха градските часовници
и стъпките пред кой ли хорски праг
се бавят вече в някаква готовност
да ги засипе бял и пухкав сняг.
Досуц като мазилката от сградите
изрониха се нашите заблуди.
Навярно зад стената някой страда,
ала наоколо сковал е студ.
Часовниците мръзнат и стрелките
протягат безучастни пипалца
и сочат часове без ред и ритъм
и късно, много късно е за цял.
Сега е тържеството на абсурда
и всеки миг продажно е застинал.
Пред черквата един окаян урод
посреща с устни първата снежинка.

СТАРЕЦ

*Живял е дълго в ъгловата сграда
и свикнал е с дъха на застояло
в мансардата, където вечер сяда
в олющено кресло и гледа вяло.
В квартала го познават. Все по-рядко
го виждат долу да поспре на сянка,
висок, съсухрен, ала някак знатен
с бастуна и суровата осанка.
Седи в креслото, хапчетата взема
като разплисква чашата с водата,
ръката, разтреперана от тремор,
несръчно бърше с опако разлятото.
Но ето го — тържествено изправен —
в особен ритуал е той участник
и чашата с водата пресушава,
тъй сякаш е последното причастие.
А после тътри чехли без досада,
излиза на балкона необлечен,
на фона на старинната фасада
главата му белее отдалече...
Едно амурче само е наблизо,
с отчупена пета присъства тук.
Посяга към косата му от фриза,
като че тя е захарен памук.*

ТАКА СА МРЪСНИТЕ ТЕ...

*Така са мръсни те и са окаяни
в мъгливия сумрак на тротоара,
че хората край тях в дъжда и калното
изглеждат като сенки от кошмари.
Очите им са пълни с неприязън,
която от света са насъбрали
по уличните ъгли и показват,
че никой досега не ги е галил.
Децата за ръцете кой ще хване
и ще ги отведе в дома си светъл
и там със своя хляб ще ги нахрани,
за да усети яснота в сърцето.
Едва ли някой под дъжда се пита
къде заспиват и къде осъмват,
в душите им какво остава скрито
и знаят ли за гузната му съвест.*

ОТДЕЛЕНИЕ

Край децата си бдят върху столчето твърдо и
тясно,
въпросителни в бяло, със сини дамки под очите,
на етаж, завинаги с болката трескава сраснал,
в безучастния хлад откъм моргата и от звездите.
Накъде ще вървят, щом на утрото сенките паднат
и животът на криви крака своя ход заклаушка
и внезапно се свие от гърч в суматоха и пяна
или просто безсилен лежи като мъртва кротушка.
За какво ни е тоя живот, който всичко ни взема
и затваря надеждата в шепя лекарства горчиви,
и от банката кръв се цеди, натежал като бремене,
и не пита, когато с последния хап си отива.
Нека, нека тече като буен поток в планината
и да скачат игриви пъстърви из бистрия бързей.
Ще го газят със смях и сред пръски в съня си децата,
а пък майките, будни, ще гледат как той се
изплъзва.

ПРЕЗ ДРИПАВИТЕ ДНИ...

*През дрипавите дни и по-нататък
усещам, че ще трябва да побързам,
когато се навеждам към земята
и тя ме тегли, за да ме прегърне.
Подлъга ме и измени ми времето
и изведнъж за всичко стана късно.
И само тези върхове в зелено
са тъй спокойни и не ме отблъскват.
Те са ми родни и не ме предават
и аз съм тяхна същност, те са моя.
И вместо да се мъча да забравя,
потъвам в необятното спокойствие.*

МОЛИТВА

*Моята сила не е тежка броня,
а мимолетно докосване.
Може би просто отблясък в икона
или целувка от Господа.
Сянка е тя и контур върху фреска,
ярко кобалтово синьо,
неуловимо напомня небесното,
но се вселява в малцина.
Дай ми я с нейното тъмно зачатие,
дай ми я с нейния космос,
нека ми бъде отново разпятие
или целувка, Господи.*

САМА СЪМ ПРЕД БЕЛИЯ ЛИСТ...

*Сама съм пред белия лист и пред целия свят
не чувствам омраза, не чувствам дори отчаяние.
Тъй силно ме тъпка животът и тъй ме боля,
смирих се, но друга не станах, друга не станах.
Какво са поетите, тънки свещи пред олтара,
които горят до последната капка надежда,
до сетния плам и до сухата длан на клисаря,
която им става и дом, и родина, и нежност.
Така някой ден с показалец и палец смъртта
ще вземе с дъха ми вика на душите бездомни
и щом си отида, кой ще си спомни за тях,
щом няма за мене сега кой да си спомни.*

ПРЕПИСКА

*Сега е времето да бъдеш.
Спокойно да посрещнеш всяко утро.
Като пчелата да събираш мъдрост
от всяко цвете. И от всеки удар.
Ще станеш по-богат, но не със злато,
а като се стремиш да сътворяваш,
да вникваш в смисъла на светлината,
която зад прозореца изгрява.
И няма да е грешно да поискаш
да разбереш божествения промисъл.
Очите ти за слънцето са чисти
и трябва да се взреш, защото после...*

НА БРЕГА

Така ще е през всичките години,
които от живота ми остават.
Ще връхлети вълната, ще премине,
а аз след нея пак ще се изправа.
Загадката на земната ми участ
полека ще се стеле като пяна,
ще се загнездва в мидите беззвучно,
а водораслите ще ѝ се кланят.
Морето набраздено ще приижда,
ще ме събаря сред солени пръски,
повърхността му ще ми се привижда
като лице, което някой бръсне.
Душата ми — ни риба, нито птица,
ще се диви при всеки следващ удар
и ще се свива в миг като зеница,
докосната от слънчевото чудо.
Вълните тя сама наподобила,
с извивката и гребена отгоре,
ще търси в тях дълбочина и сила
и пак ще се отправя към простора.
Навярно все така ще е до края.
Когато някой дойде да ме види,
ще бъда сбръчкана старица в стая
със сухи водорасли, с празни миди.

БАЩА МИ Е ЖИВ...

*Баща ми е жив и във влажната тягостна къща
все още прозорците търси със скрита надежда.
И може би вижда — една светлинка се процежда,
една непотребна сълза, без която е същото.
И може би чува как вятърът горе катурва
и влачи по равното ярките есенни листи,
и бялата манта за тежкото нощно дежурство
подобно на зъби избити ужасно му липсва.
И той непреклонен отново опитва нахалост
неистов и истински тон от нощта да изтръгне,
но старата вярна цигулка е в тъмния ъгъл,
в калъф е погребано нейното женствено тяло.*

АВГУСТ

*И отново едреят смокини по крехките клони,
безразборно нахвърляни женски тела по дървото.
Млечна гръд и листо. А презрелите в миг се
отронват,
сбръчкан пада стремглаво плодът, а след него —
листото.
И оголени гният без свян и без болка, полека
черни мравки браздят изкълваните сухи руини.
Тъй откакто се помня дървото, преди да олекне,
все ме учи на някаква мъдрост, която проклинам.*

ЛЯТО

*Ние седяхме на белите камъни
само на миг от морето.
В близката къща запалиха лампите,
но на брега беше светло.
Ние с баща ми се бяхме смълчали,
всеки — внезапно свободен
да се засели в постелното бяло
като заседнала лодка.
И да изглежда за малко безмълвен
като напуснато място.
После звънът на камбана изпълни
въздуха с нещо неясно.
То ни заля и отмина нататък,
ние останахме заедно
там, на брега, сред спокойното лято
и пред живота безкраен.*

СЕМЕЕН ПОРТРЕТ

*Понесохме един и същи куфар
през времето към хоризонта ясен
и аз захвърлих белите обувки
край босите ти стъпки върху пясъка.
Докато ти ме пазеше от вятъра,
в прегръдката ти ставах златен лист.
Извитите контури на телата ни
напомняха на гръцка вазопис.
И с полета на птиците се сляхме
без много суета и много шум.
Очите ни през утрините бяха
като очи на фрески от Фаюм.
Поспирахме се в рамки от картини,
в които не намирахме платната,
за да останем там, като отмине
мигът определен. И непонятен.
Кога за нашия портрет замислено
бои ще изберем и грунд ще купим.
Това, което имаме наистина,
е само този много тежък куфар.*

КАТЕДРАЛА

Ефирна вечерна мъгла върху Сена
се стеле и въздухът лепне.
Водата размазва дълбоките сенки
на тъмни дървета и шлепове.
Ръка за ръка, ние бедни поклонници,
улавяме всеки отблясък,
фенер и дворец, силует между клоните
и търсим нататък неясното.
А Нотр Дам свети в мъглата притулена,
изящно небето пронизва,
високо възправя ажурните кули,
потайна и толкова близка.
По форма напомня за нещо в човека —
божествено смесва с жестоко,
звънти филигранно, а после отеква
по-тежко със звуци дълбоки.
И нейната музика сякаш усетил,
прегърбен и може би гладен,
самотник с цигулка, за дребни монети
излива я там на площада.

САРКОФАГ

Сред просторните зали с безценно богатство
спеше времето в своята урна.
Над главите ни тленни посипа праха си
златен прах от магична култура.
Колко жалки изглеждаха сухите мумии —
експонати под стъклен капак.
Някой варварски бе ги ограбил. Безшумно
приблизих до един саркофаг.
Той бе черен, изящен, със своята форма
ми напомни разтворена мида,
ала вътре бе пълен със смърт, чак догоре
напоен беше с нейния мирис.
Сладка смърт. Как слугите ѝ тъмни и знатни
тук сакрални слова са мълвили
и дълбали са образа, името, знаците,
от които са черпели сила.
За да може отвъд да премине красиво,
балсамиран, повит от жреците
и готов за живот след съда на Озирис
този, който го беше почитал.
Сладка смърт. Пожелах я и нейната милост
ме обзе, от света ме откъсна,
тя влечеше безумно, бе в мен се вселила
и за връщане ставаше късно.
Постоях в саркофага за миг, но ми стигна
и мигът да не съм вече същата.
И когато най-сетне вкъщи пристигнах,
да не съм, да не съм вече вкъщи.

ДОКОСВАНЕ ДО МОНМАРТЪР

*Сакре Къор се белее на хълма
като тъжно лице на мим
и ни следва по стръмните стълби
стар художник — навярно мним.
Ние мъкнем нагоре статива му,
той е блед, с разкопчано палто
и зад близкия ъгъл завива
по следите на своя живот.
И оставаме с празните маси
на напудрено с руж кафене,
ти попадаш за миг у дома си
под един артистичен фенер.
Свободата нехайно ни плисва
и в студеното слънчево утро
аз се смея така лекомислено
както никога, никога друг път.
Сред Монмартър отдавна художника
сме загубили в тоя простор.
А над нас се белее набожно
като тъжно сърце Сакре Къор.*

Издание:

Автор: Тоня Трайкова

Заглавие: Прашните контури на светлината

Издание: първо

Издател: Издателска къща „Христо Ботев“

Град на издателя: София

Година на издаване: 1998

Тип: сборник

Националност: българска

Печатница: Печат ПК „Димитър Благоев“ ЕООД

Редактор: Николай Петев

Художник: Борислав Ждребев

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/18403>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.